

جمعیت و اشتغال

کار لب هرمز

استان هیجدهم

هرمزگان از لحاظ شاخص‌های توسعه یافتگی، در زمره استان‌های کمتر توسعه یافته می‌باشد.

در روند بررسی تغییرات توسعه یافتگی استان‌های کشور که بر اساس شاخص‌هایی چون رشد جمعیت، درصد باسوادی، نسبت تعداد دانشجویان و تعداد پزشکان به جمعیت و غیره سنجیده می‌شود، استان هرمزگان در زمره استان‌های کمتر توسعه یافته قرار دارد. این استان با وزن ۳/۴۳ از حیث شاخص‌های توسعه، رتبه ۱۸ را در میان ۲۸ استان کشور به خود اختصاص داده است. اما انتظار می‌رود با تحقق اهداف برنامه چهارم توسعه، جایگاه این استان از نظر شاخص‌های توسعه یافتگی مانند رشد جمعیت، نرخ بیکاری، صادرات غیر نفتی، ارتباطات و شاخص رفاه، رشد خوبی یافته و بهبود یابد و در پایان برنامه چهارم (۱۳۸۸)، در طبقه بالای توسعه یافتگی قرار بگیرد. به گزارش واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران»، نرخ بیکاری استان هرمزگان از ۱۲/۸ درصد در سال ۸۳ باید به ۹/۲ درصد در سال ۸۸ کاهش یابد. همچنین انتظار می‌رود با توجه به بهره‌برداری مناسب از پتانسیل‌های این استان، میزان صادرات غیر نفتی آن از ۱۶ به ۳۹ میلیارد ریال طی چهار سال برنامه چهارم برسد. امید است طی برنامه چهارم از نظر ارتباطات و شاخص‌های رفاه اجتماعی، استان هرمزگان وضعیت مناسب‌تری پیدا کند. برای مثال، سن امید به زندگی از ۶۶ به ۷۰ سال، رسیدن شاخص اجتماعی از ۵۵۰/۲ به ۸۵۰ و همچنین کاهش جمعیت زیر خط فقر از ۱۴/۶ به ۸/۵ از اهداف برنامه چهارم برای استان هرمزگان می‌باشد.

چشم‌انداز هرمزگان در برنامه چهارم

شاخص‌های هدف	۱۳۸۳	۱۳۸۸
نرخ رشد جمعیت (درصد)	۲	۱/۹
نرخ بیکاری (درصد)	۱۲/۸	۹/۲
ارزش سالانه صادرات غیر نفتی (میلیارد ریال)	۱۶	۳۹
نسبت دانشجو به ۱۰۰ هزار نفر جمعیت (نفر)	۱۵۳۴	۲۳۰۳
تولید سالانه مسکن به ازای هر هزار نفر جمعیت (واحد مسکونی)	۶/۸	۱۰
ضریب نفوذ تلفن ثابت (درصد)	۱/۸۵	۴۵
ضریب نفوذ تلفن همراه (درصد)	۵/۴	۴۵
ضریب نفوذ اینترنت (درصد)	۶/۹۳	۲۰/۳
نسبت برخورداری جمعیت شهری و روستایی از برق (درصد)	۹۵/۶	۹۸
گسترش پوشش بیمه‌های اجتماعی (نسبت بیمه‌شدگان اصلی به جمعیت فعال) (درصد)	۴۷/۹۹	۶۵
سن امید به زندگی در بدو تولد (سال)	۶۶	۷۰
شاخص توسعه انسانی (HDI) (میزان)	۰/۶۹۳	۰/۷۸
شاخص رفاه اجتماعی (میزان)	۵۵۰/۲	۸۵۰
جمعیت زیر خط فقر نسبی (درصد)	۱۴/۶	۸/۵

استخراج: «اقتصاد ایران» از اسناد ملی توسعه استانی برنامه چهارم.

طی سال‌های اخیر، نرخ بیکاری استان هرمزگان همواره از نرخ بیکاری کشور کمتر بوده است.

داده است. علاوه بر این، در همان زمان نرخ مشارکت اقتصادی در این استان ۳۱/۷ درصد بوده است. این در حالی است که میانگین کشور در نرخ بیکاری و نرخ مشارکت به ترتیب ۱۲/۱ و ۳۹/۲ درصد بوده است. علاوه بر این، سهم اشتغال استان هرمزگان در بخش‌های کشاورزی، صنعت و خدمات به ترتیب برابر ۲۰/۸، ۲۵/۱ و ۵۴/۱ درصد بوده است. همانطور که در جدول ذیل مشاهده می‌شود، نرخ بیکاری این استان طی سال‌های اخیر در نوسان بوده و طی سال‌های ۷۰ تا ۸۵ با یک سیر نزولی از ۱۴/۵ درصد به ۵/۸ درصد رسیده است. بر اساس پیش‌بینی واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران»، نرخ بیکاری استان هرمزگان در سال جاری و سال آینده به ترتیب به ۶/۵ و ۷/۲ درصد خواهد رسید.

کاهش نرخ بیکاری استان هرمزگان طی دهه اخیر، در حالی است که جمعیت ده ساله و بیشتر استان طی این سال‌ها تقریباً دو برابر شده و از ۵۹۵ هزار نفر در سال ۷۰ به حدود ۹۸۴ هزار نفر در سال ۸۵ رسیده است. به دلیل پتانسیل‌ها و مزیت‌های اقتصادی فراوان استان هرمزگان جز در سال ۷۰ همواره نرخ بیکاری هرمزگان نسبت به کل کشور کمتر بوده و حتی در برخی از سال‌ها مانند سال ۸۵، تفاوت فاحشی بین نرخ بیکاری ۵/۸ درصدی استان هرمزگان و ۱۱/۲ درصدی کل کشور مشاهده می‌شود. نرخ مشارکت استان نیز مانند نرخ بیکاری آن، طی سال‌های اخیر در نوسان بوده است. اما این نرخ در مقایسه با نرخ مشارکت کل کشور، کمتر بوده و به ویژه در سال‌های اخیر، این تفاوت بیشتر شده است. در مجموع، نرخ مشارکت اقتصادی استان هرمزگان ۳۱/۷ درصد در مقایسه با متوسط نرخ مشارکت ۳۹/۲ درصدی کشور و نرخ بیکاری آن ۵/۸ درصد نسبت به نرخ بیکاری ۱۲/۱ درصدی کل کشور، کمتر می‌باشد. ■

بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۸۵، استان هرمزگان با وجود ۳۰۰ هزار و ۴۲۱ خانوار، بالغ بر یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر (معادل ۱/۹۴ درصد جمعیت کشور) را در خود جای داده است. از این میزان، بالغ بر ۷۰۴ هزار نفر را مردان و ۶۶۰ هزار نفر را زنان تشکیل می‌دهند. این در حالی است که جمعیت این استان در سال ۷۵ برابر یک میلیون و ۶۲ هزار و ۱۵۵ نفر بوده است. لذا متوسط رشد سالانه جمعیت طی دوره ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ معادل ۲/۸۳ درصد بوده است. اما متوسط رشد سالانه جمعیت این استان طی دوره ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵ برابر ۳/۳۷ درصد بوده که بیانگر کاهش تدریجی جمعیت هرمزگان طی دهه اخیر می‌باشد.

تراکم سنی جمعیت در استان هرمزگان بر حسب نفر در هر کیلومتر مربع از ۱۵ نفر در سال ۱۳۷۵ به ۲۰ نفر در سال ۱۳۸۵ رسیده است. همچنین از کل جمعیت این استان ۴۷/۱۱ درصد (معادل ۵۶۷ هزار نفر) در مناطق شهری و باقی (معادل ۷۴۸ هزار نفر)، در نقاط روستایی زندگی می‌کنند که بیانگر فزونی جمعیت روستائین این استان نسبت به جمعیت شهرنشین آن می‌باشد. در این میان، بیشترین جمعیت استان هرمزگان مربوط به بندرعباس با ۵۱۵ هزار نفر است. بعد از بندرعباس، شهر میناب با جمعیتی بالغ بر ۲۵۷ هزار نفر و بندر لنگه با ۱۱۶ هزار نفر، پرجمعیت‌ترین شهرهای هرمزگان به حساب می‌آیند. کم‌جمعیت‌ترین شهر این استان نیز جزیره ابوموسی با جمعیتی معادل سه هزار و ۸۳۳ نفر می‌باشد.

از نرخ بیکاری تا نرخ مشارکت

بر اساس گزارش طرح آمارگیری در نیروی کار در زمستان ۱۳۸۵، استان هرمزگان با ۵/۷ درصد، کمترین نرخ بیکاری میان استان‌های کشور را به خود اختصاص

گذشته و آینده بیکاران هرمزگان

سال	استان هرمزگان			کشور		
	جمعیت ده ساله و بیشتر	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت	جمعیت ده ساله و بیشتر	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت
۱۳۷۰	۵۹۴,۸۷۲	۱۴/۵	۳۶/۶	۳۸,۶۵۵,۰۴۹	۱۱/۱	۳۸/۱
۱۳۷۵	۷۵۰,۴۳۰	۸/۵	۳۰/۴	۴۵,۴۰۱,۰۸۳	۹/۱	۳۵/۳
۱۳۸۴	۹۵۷,۵۵۸	۱۰/۵	۳۳/۵	۵۷,۹۳۲,۳۶۹	۱۲/۴	۴۷/۳
۱۳۸۵	۹۸۳,۸۴۶	۵/۸	۳۱/۹	۵۹,۵۲۲,۷۴۷	۱۱/۲	۳۹/۴
۱۳۸۶*	۱,۰۱۰,۸۵۴	۶/۵	۳۴/۴	۶۱,۱۵۶,۷۸۴	۱۰/۶	۳۹/۹
۱۳۸۷*	۱,۰۳۸,۶۰۵	۷/۲	۳۴/۸	۶۲,۸۳۵,۶۸۰	۱۰/۲	۴۰/۳

*ارقام دوره ۱۳۸۵ - ۱۳۷۰ عملکرد و ارقام دوره ۱۳۸۷ - ۱۳۸۶ برآورد و پیش‌بینی واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران» می‌باشد.

استخراج: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از آمارهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی.